

OKRUHY OTÁZEK PRO STÁTNÍ ZKOUŠKU Z GEOGRAFIE A DIDAKTIKY GEOGRAFIE

Upozornění:

Každá otázka může být zkoušejícím přiměřeně zúžena. U každé otázky se předpokládá znalost podání dané problematiky v užívaných učebnicích zeměpisu. Zkoušený v úvodu výkladu stručně uvede studijní materiály, z nichž čerpal informace pro zodpovězení otázky.

1.

- a) Geografie jako vědecká disciplína. Objekt a předmět geografie; klasifikace a systém geografických věd; geografie ve společenské praxi. Geopolitika.
- b) Komplexní geografická charakteristika Evropy a srovnání s ostatními světadíly.
- c) Zásady skupinové výuky. Modelová příprava na výuku - Česká republika s využitím mezipředmětových vazeb s dějepisem. Samostatná práce žáků.

2.

- a) Postavení Země ve vesmíru. Základní parametry oběžné dráhy Země. Vliv kosmických těles na Zemi.
- b) Asie bez SNS: komplexní geografická charakteristika Asie bez SNS a vzájemný vztah přírodních a socioekonomických poměrů v jednotlivých regionech.
- c) Kurikulární reforma, RVP, ŠVP. Modelová příprava na výuku – vypracované zadání samostatné práce z regionálního zeměpisu.

3.

- a) Charakteristické znaky vyvřelých, sedimentárních a metamorfovaných hornin.
- b) Komplexní geografická charakteristika České republiky ve srovnání s okolními zeměmi.
- c) Roční plán zkoušení. Modelová příprava na výuku – lokalizační faktory a jejich vyvozování – pracovní listy pro skupinovou výuku.

4.

- a) Klimatotvorné faktory a jejich charakteristika. Rozlišení klimatických dějů podle prostorového rozsahu.
- b) Historicko-geografický vývoj Ruska a jeho postavení ve světovém hospodářsko-politickém systému.
- c) Klíčové dovednosti učitele – příprava na výuku. Modelová příprava na hodinu – práce s textem – generalizace.

5.

- a) Charakteristika industriálního vývoje světa a zákonitosti rozmístění jednotlivých průmyslových odvětví.
- b) Srovnání přírodních oblastí Afriky a jejich zemědělského potenciálu ve vztahu k demografickým, ekonomickým a sociálním poměrům.
- c) Systémový a synergetický přístup v geografii.

6.

- a) geografická charakteristika vývoje zemědělství světa. Světová typologie (specializace) zemědělské výroby.
- b) Vývoj a struktura osídlení Austrálie a Oceánie jako důsledek přírodních a socioekonomických poměrů.
- c) Mezinárodní charakter zeměpisného vzdělávání. Modelová příprava na hodinu – regionální zeměpis jako prostředek vysvětlení pojmu – podobnost / rozdílnost.

7.

- a) Komplexní geografická charakteristika jednotlivých typů krajín.
- b) Přírodní zdroje a jejich vliv na vývoj rozmístění průmyslu v regionech Kanady a USA.
- c) Metodika šetření a zpracování statistických informací (základní kroky). Tabele a grafické zpracování dat.

8.

- a) Půdotvorné procesy.
- b) Vliv přírodních podmínek a ekonomických poměrů na demografický vývoj a rozmístění obyvatel regionů Jižní Ameriky.
- c) Vzdělávání pro budoucnost -environmentální výchova jako součást výuky zeměpisu. Modelová příprava na hodinu – jak lidé ovlivňují životní prostředí – dopady činnosti lidí neznají hranice.

9.

- a) Etapizace vývoje prostorových teorií (období působení, hlavní představitelé a typické rysy).
- b) Komplexní geografické srovnání Arktidy a Antarktidy (příroda, ekonomika, politika, objevování).
- c) Zásady projektové výuky. Nerovnoměrné rozložení přírodního bohatství a jeho důsledky na život lidí na Zemi.

10.

- a) Strukturace regionální geografie, její místo v systému věd.
- b) Kontinentální a regionálně geologické jednotky České republiky.
- c) Pedagogický výzkum v didaktice zeměpisu. Modelová příprava na výuku – terénní výuka ve městě.

11.

- a) Vývoj, důvody diferenciací a současný stav sídelní struktury světa. Základní pojmy a klasifikace uplatňované v geografii sídel.
- b) Přírodní podmínky pevninské a ostrovní Střední Ameriky a jejich vliv na ekonomickou strukturu a vývoj obyvatelstva.
- c) Teorie regionalizace – metodika a typologie regionů.

12.

- a) demografická revoluce, vývoj počtu obyvatelstva na Zemi a proces urbanizace.
- b) Co je subdukce, její příklady a lokalizace na mapě světa. Popis jejich důsledků (alespoň dvou).
- c) Klíčové dovednosti učitele – slovní hodnocení žáků. Ověření znalostí a dovedností vybraného tematického celku – práce s atlasem a bez atlasu.

13.

- a) Základní charakteristiky popisné statistiky a jejich využití při zpracování geografických informací. Rozdělení četností statistických jevů (absolutní, relativní, kumulované).
- b) Pohyby Země a jejich charakteristika. Keplerovy zákony. Precese a nutace a jejich vliv na klima Země.
- c) Rodiče a škola. Zapojení rodičů do činností dítěte a školy. Modelová příprava – pracovní list pro práci v místě bydliště.

14.

- a) teoretické rozdělení náhodných veličin (zejména Gaussovo) v geografické praxi.
- b) Přírodní podmínky andských států (mimo Argentiny, Chile a Venezuely) a jejich vliv na rozmístění obyvatelstva na strukturu hospodářství.

c) Využití ITC technologií ve výuce. Modelová příprava na výuku – využití internetu ve výuce zeměpisu.

15.

- a) typy vulkánů, principy jejich formování a činnosti.
- b) Druhové a odvětvové členění dopravy.
- c) Grafické prostředky vyjadřování mapového obsahu. Možnosti jejich vzájemného odlišení.

16.

- a) Třídění kartografických zobrazení podle zkrácení, vzhledu zobrazovací plochy a její polohy vzhledem k referenčnímu tělesu.
- b) Komplexní geografické srovnání Prahy, Brna a vybraných krajských měst.
- c) Stanovení cílů zeměpisného vzdělávání. Modelová příprava na hodinu – náměty pro práci s mapou.

17.

- a) Geografické informační systémy (definice, složky, využití v praxi).
- b) Přírodní podmínky Číny a jejich vliv na zemědělství čínských regionů.
- c) Mezipředmětové vazby – biologie – zeměpis – porovnání základních dovedností, které žáci během výuky získají.

18.

- a) Vymezení, základní druhy a formy rekreace a cestovního ruchu.
- b) Přírodní potenciál Jižní Asie a jeho vliv na hospodářství a rozmístění obyvatelstva.
- c) Standardy. Standard zeměpisného vzdělávání.

19.

- a) Dálkový průzkum Země a jeho význam pro geografii.
- b) Přírodní podmínky JZ Asie a jejich vliv na ekonomický vývoj regionu. Jeho současné politické rozdělení a diferenciaci obyvatelstva.
- c) Místo a prostor v zeměpisném vzdělávání. Práce s územním plánem obce na ZŠ.

20.

- b) Pojem biosféra a charakteristiky života.
- b) Půdní klasifikace a jejich přehled na příkladu České republiky.
- c) Zeměpis a vzdělávání pro budoucnost. Projekt – globální problémy lidstva.

21.

- a) Základní problémy rekreace a cestovního ruchu. Faktory vzniku a rozvoje, třídění rekreace a cestovního ruchu.
- b) Pohyby hydrosféry Země. Malý a velký vodní oběh. Oceánské proudy, dmутí oceánské vody, druhy a charakteristika vln.
- c) Problémově orientovaný zeměpis. Zeměpis je změna – modelová příprava na vysvětlení změn v krajině.

22.

- a) Geografické hodnocení celoplanetárních demografických ukazatelů, jejich mezikontinentální diferenciaci.
- b) Geografická regionalizace světa, světadílů a České republiky.

c) Geoinformatika a její uplatnění ve školách v souvislosti s Rámcovým vzdělávacím programem“.

23.

a) Vývoj globalizačních a regionálně – integračních tendencí po roce 1945 (globální x globalizovaný).

b) Typy průlomových údolí a jejich vznik.

c) Umění jako afektivní složka výuky zeměpisu na ZŠ. Příklady – práce s textem.

24.

a) Geografické podmínky, vývoj a charakteristika vybraného odvětví světové dopravy. Komunikační systémy světa. Jejich regionální typologie. Geografická charakteristika vybraného odvětví světové dopravy.

b) Srovnání přírodních podmínek a hospodářství dvou vybraných států.

c) Proč učit zeměpis? Modelová příprava na hodinu – co dělají geografové?

25.

a) Biogeografické členění Země, biomy.

b) Postavení České republiky v mezinárodní dělbě práce.

c) Strukturní prvky učebnic zeměpisu – kritéria pro výběr učebnice. Srovnání současných učebnic zeměpisu.